

PROGRAMACIÓ D'AULA –PROGRAMACIÓ MULTINIVELL: ADAPTACIÓ

El grup de treball d'especialistes d'educació especial, ha estat treballant durant el curs 06/07 en l'adaptació de programació basant-se en la preparació, planificació i anticipació de programació de processos d'ensenyament i aprenentatge en una escola que vol ser inclusiva.

L'enfocament donat vol fer possible que els i les alumnes aprenguin junts a les aules ordinàries rebent els ajuts que els cal a través de la planificació de la programació de l'aula i de la intervenció dels especialistes que els atenen en el grup classe.

La programació d'aula entesa així "Programació multinivell" es basa en que ha de servir per a ensenyar a tot el conjunt d'alumnes de l'aula, assumint la individualització, la flexibilitat i la inclusió de totes i tots els alumnes a l'aula ordinària sense distinció ni exclusió pel seu nivell d'habilitats.

Aquesta manera de planificar disminueix la necessitat de fer programes diferents i possibilita la introducció d'objectius individuals en els continguts i en les estratègies educatives a l'aula.

En el document "Una aproximació pràctica a l'ensenyament Multinivell en el nostre context educatiu" Robert Ruiz, professor de la Facultat d'educació de la Universitat de Vic recull les orientacions de la UNESCO sobre com fer aquest tipus de planificació que es poden portar a la pràctica seguint aquestes premisses:

"Tots sabem que planificar les classes fa que l'ensenyament sigui més efectiu." Per a fer possible la inclusió quan planegem una classe:

- 1) Tinguem en compte que els alumnes podran entendre millor les coses si poden veure i tocar objectes. Podem fer servir suports visuals a l'aula. Podem emprar objectes reals, fotografies o dibuixos.*
- 2) Pensem en els objectius que estem marcant per a l'alumnat de l'aula en conjunt i, després, en els que ens plantejarem per a alguns alumnes. Els nostres "Plans Individualitzats" ens ajudaran en aquestes comeses.*
- 3) Després podem adaptar la classe i la feina que pretenguem que facin els alumnes d'acord amb les seves habilitats, interessos i motivació. Per exemple, la classe pot estar fent sumes senzilles però a un alumne li podem demanar que en faci cinc per un altre que en faci deu, i un altre pot estar treballant a un nivell més simple – contant objectes en grups. Així, en una mateixa classe podem estar treballant a diferents nivells, segons les habilitats de cadascun dels alumnes.*
- 4) Pensem de quina manera podem fer que els infants intervinguin activament en la classe (per exemple, quan aprenen les mesures, els infants poden jugar a esbrinar les seves alçades)*
- 5) Decidim les paraules clau que utilitzarem durant la sessió de classe. Fem, per exemple, un llistat de paraules i, al començament de la classe comprovem i ens assegurem que els/les alumnes les entenen.*
- 6) Preparem fulls d'exercicis per a utilitzar durant la classe. Es poden dissenyar per satisfer cada necessitat particular, com per exemple lletres grans si tenen disminucions visuals, o simplificades per a aquells amb discapacitats*

intel·lectuals. Les podem guardar per un ús futur i les podem intercanviar amb altres companys/s mestres i professors/es. Tanmateix, sempre cal recordar i tenir ben present que cada infant, cada jove, cada alumne/a, cada estudiant, és diferent i potser haurem de personalitzar la tasca.

- 7) Tenim en compte que el treball en grup pot facilitar la participació de tots els alumnes i és una excel·lent manera de respondre a les necessitats individuals. Per alguns alumnes (amb “necessitats especials”), potser caldrà que preparem una forma de participació apropiada, unes explicacions complementàries adequades a les seves necessitats, deixar-los treballar mentre estiguem ensenyant a la resta de la classe, etc.. Per a cada classe, però cal que preparem diferents tipus d’activitats: activitats per a tota la classe, treball en grup, treball en parelles, tasques individuals, etc. Cal que utilitzem agrupament diferents (tots els alumnes barrejats / segons l’habilitat/grups segons els interessos, etc.) i que canviem els grups amb freqüència per evitar les catalogacions i la divisió d’alumnes per grups, segons les seves aptituds.*
- 8) Hem de tenir previst que potser haurem d’adaptar el ritme de la classe i la quantitat de material a cobrir en el temps que tinguem disponible. És millor ser selectiu que intentar cobrir massa material.*
- 9) A més a més dels plans individuals per a cada alumne/a que tingui necessitats especials també necessitem preparar un pla per tot el dia escolar que indiqui les possibles activitats alternatives pels infants amb necessitats especials. Compartir aquest pla amb els alumnes a l’inici de la classe pot ser d’ajuda.”*

Aquest conjunt d’orientacions i de recomanacions es poden emprar a mode de passes o fases per a dissenyar una “unitat de programació”, atesa la seva generalitat de plantejaments adreçats a mestres i professors/es d’arreu, basats en l’experiència de mestres i professores d’arreu que han preparat “lliçons” per a grups d’alumnes heterogenis en aules inclusives.

A més d’aquest consells directament útils per a fer plans per a grups heterogenis d’alumnes ens poden aportar, també i més específicament algunes possibles claus de comprensió i de determinació de vincles entre la planificació general i la planificació personalitzada –o individualitzada.

Com hem vist la primera de les orientacions es refereix a aquest vincle i n’hem extret les següents indicacions:

- a) Per a fer les nostres planificacions generals i inclusives – amb “opcions múltiples per a tot l’alumnat- pensarem i determinarem fites (l’avenç cap a objectius, aprenentatges sobre continguts, etc.) de forma que puguin ser enteses i assumides com a fites per a tot l’alumnat de l’aula: direcció de possible avenç per a tot l’alumnat.
- b) Comptarem per a fer això, a més, amb uns “plans individualitzats” preexistents a cada unitat de programació. Uns plans individualitzats que es refereixin cadascun i respectivament a propòsits d’atenció a cadascun dels/ de les alumnes de l’aula que tinguin –o puguin tenir- majors dificultats per a aprendre i/o per a participar a l’aula; uns plans més o menys formalitzats però que, en qualsevol cas, es refereixin a l’atenció a cadascun/a d’aquests/es alumnes per a un període de major durada que el de la mateixa unitat de

programació i que, per tant, puguin orientar aspectes generals del disseny de la unitat de programació i de moltes altres unitats de programació. En alguns casos, aquests tipus de plans es formulen amb la denominació d'Adaptació Curricular Individualitzada (ACI). Denominació, però que s'empra per a altres tipus de plans o de realitats (fins i tot hem registrar l'ús de l'expressió com a denominació d'alguns alumnes: "es un alumne ACI"). Als nostres efectes, denominarem "Pla educatiu individualitzat ampli" (PEI ampli) a aquest pla d'atenció a l'alumne/a durant un trimestre, un curs, etc. És el tipus de pla que inclou l'enumeració de professionals de suport que poden atendre l'alumne/a, fites a aquests terminis, etc.

- c) En el cas que no comptem a l'existència d'aquest tipus de plans, emprarem altres documents sobre descripció de condicions personals, de prioritats d'atenció, de documents per a la matriculació, d'informes, etc. com a font de treball.
- d) En definitiva, els documents que puguem emprar com a fonts d'orientacions d'atenció a personalitzada els emprarem: 1) per a generar els objectius, fites i continguts pel conjunt de la classe; 2) per a fer cadascun dels plans individualitzats d'atenció a l'aula per a cadascun dels/de les alumnes de l'aula que tinguin –o puguin tenir- majors dificultats per a aprendre i/o per a participar a l'aula. Denominarem "PEI de classe" a aquest pla sobre el suport a l'alumne/a durant la unitat de programació.

El document complert de "L'Ensenyament Multinivell" el trobareu penjat a la nostra Web.

També ha estat consultat repetidament el llibre "Aprendre junts a l'aula" Ed. Graó de na Teresa Huguet que dona idees pràctiques per canviar mentalitat i organització dels centres que volen ser inclusius.

Per poder experimentar la programació multinivell, el grup de treball va fer una programació d'un tema de Naturals per un alumne hipotètic de 3er de Primària que no té assolida la lecto-escriptura i una altre per un que tot just comença a llegir. Per partir d'una programació d'aula es van consultar els diferents llibres de text utilitzats actualment a les escoles. Aquesta programació la trobareu a la nostra Web.

Es va consensuar un nou protocol ACI per registrar la programació seguint el model Multinivell, protocol que pretén unificar la forma de presentar adequacions en els centres de primària de Mataró. Es parteix de la programació d'aula i implica els tutors-es i el professorat dels diferents professors-es de les àrees que es decideix adaptar. El nou protocol també el trobareu a la nostra Web.

PROGRAMACIÓ MULTINIVELL

Unitat didàctica : ELS VERTEBRATS

Nivell: 3r. Educació Primària

Grup de treball d'Educació Especial

Mataró. Curs: 2006-07

JUSTIFICACIÓ DE LA PROGRAMACIÓ MULTINIVELL

ALUMNE

El nostre alumne presenta un retard significatiu en els seus aprenentatges.

El nivell actual de competències li permet tenir una bona comprensió i expressió oral però no ha adquirit encara el domini de la llengua escrita.

Està escolaritzat al nostre centre des de P-3. Actualment cursa 3r d'educació primària i ha allargat un any el cicle inicial.

METODOLOGÍA /ORGANITZACIÓ

Es parteix de la unitat didàctica que es treballa a l'aula ordinària. El mestre de reforç o d'EE intervindrà dins l'aula.

Sempre que sigui possible els companys de la taula seran els encarregats de llegir les consignes escrites. D'aquesta manera se li permetrà desenvolupar posteriorment l'activitat de forma autònoma.

MATERIAL

- Llibre d'informació de Coneixement del Medi Natural 3r Ed. Text
- Llibre d'activitats de Coneixement del Medi Natural 3r Ed. Text
- Adaptacions de les activitats d'aquest llibre fetes pel mestre
- Guia didàctica

PROGRAMACIÓ D'AULA

ÀREA: CONEIXEMENT DEL MEDI NATURAL TEMA: ELS ANIMALS VERTEBRATS

NIVELL: 3r

CONTINGUTS	OBJECTIUS
<p>FETS I CONCEPTES</p> <ul style="list-style-type: none"> • Els animals vertebrats • L'esquelet dels vertebrats: crani, columna vertebral i diferents tipus d'extremitats. • Els mamífers: característiques bàsiques i diferencials dels mamífers. Classificació segons l'alimentació. • Els ocells: característiques bàsiques i diferencials dels ocells. Classificació segons l'alimentació. • Els peixos: característiques bàsiques i diferencials dels peixos. Classificació segons les aigües on viuen: aigua dolça i aigua salada. • Els rèptils i els amfibis: característiques bàsiques i diferencials dels rèptils i amfibis. Classificació segons l'estructura del cos. • Animals en perill d'extinció.	<ul style="list-style-type: none"> • Conèixer la definició d'animal vertebrat. • Conèixer les parts de l'esquelet dels vertebrats: crani, columna vertebral i diferents tipus d'extremitats. • Conèixer la definició de mamífer: distingir les característiques bàsiques i diferencials dels mamífers. Classificar-los segons l'alimentació. • Conèixer la definició d'ocell : distingir les característiques bàsiques i diferencials dels ocells. Classificar-los segons l'alimentació. • Conèixer la definició de peix : distingir les característiques bàsiques i diferencials dels peixos. Classificar-los segons les aigües on viuen: aigua dolça i aigua salada. • Conèixer la definició de rèptil i amfibi : distingir les característiques bàsiques i diferencials dels rèptils i amfibis. Classificar-los segons l'estructura del cos. • Conèixer animals en perill d'extinció. • Relacionar dibuixos de diferents tipus d'esquelet amb els animals corresponents. • Reconèixer les diferències de les extremitats dels animals segons el medi per on es desplacen. • Classificar alguns mamífers segons el que mengen i segons com es desplacen partint de dibuixos. • Identificar ocells carnívors, granívors, insectívors i pescadors partint d'un dibuix. • Classificar peixos d'aigua dolça i d'aigua salada a partir d'un dibuix. • Classificar animals en amfibis o rèptils i relacionar aquests amb alguna característica definitòria. • Observar i dibuixar l'esquelet d'una sardina. • Conèixer la realitat d'algunes espècies que estan en perill d'extinció i la necessitat de protegir-les. • Prendre consciència dels perjudicis que causen les deixalles que es llencen indiscriminadament en l'entorn.
<p>PROCEDIMENTS</p> <ul style="list-style-type: none"> • Relació dels dibuixos de diferents tipus d'esquelet amb els animals corresponents. • Reconeixement de les diferències de les extremitats dels animals segons el medi per on es desplacen. • Compleció d'una fitxa descriptiva dels mamífers, els ocells, els peixos , els rèptils i els mamífers. • Classificació d'alguns mamífers segons el que mengen i segons com es desplacen partint de dibuixos. • Identificació d'ocells carnívors, granívors, insectívors i pescadors partint d'un dibuix. • Classificació de peixos d'aigua dolça i d'aigua salada partint d'un dibuix. • Classificació d'animals en amfibis o rèptils i relació d'aquests amb alguna característica definitòria. • Observació i dibuix de l'esquelet d'una sardina.	
<p>ACTITUDS, VALORS I NORMES</p> <ul style="list-style-type: none"> • Coneixement de la realitat d'algunes espècies que estan en perill d'extinció i de la necessitat de protegir-les. • Educació ambiental: conscienciació dels perjudicis que causen les deixalles que es llencen indiscriminadament en l'entorn.	

OBJECTIUS	CONTINGUTS	ACTIVITATS	MATERIAL	AVALUACIÓ	TEMPS
<p>1.- Diferenciar éssers vius i éssers inerts.</p> <p>2.- Conèixer les funcions dels éssers vius.</p> <p>3.- Conèixer les funcions de nutrició i reproducció dels éssers vius.</p>	<p>1.- Éssers vius: persones, animals i plantes. Éssers inerts: roques, metalls, Aire, aigua...</p> <p>2.- Funcions característiques dels éssers vius:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Néixer ▪ Créixer ▪ Reproduir-se ▪ Morir <p>3.- Funcions de nutrició i creixement dels éssers vius.</p>	<p>1.-</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Observar una làmina (grup classe) ▪ Classificar imatges en funció dels criteris dels objectius. ▪ Classificar imatges en funció dels criteris dels continguts. <p>2.-</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Ordenar seqüències d'imatges de diferents éssers vius segons la seva evolució. ▪ Explicar oralment les seqüències. <p>3.-</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Tenyir un clavell. ▪ Col·locar llenties en una pinya amb la base dins de l'aigua. ▪ Tenir una pinya plena de llenties sense aigua perquè comprovés que és el que succeeix. 	<p>1.-</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Làmina. ▪ Imatges + ▪ Dues capsos. ▪ Imatges + ▪ Tres capsos. <p>2.-</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Seqüències temporals de diferents tipus: persones, animals i plantes. <p>3.-</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Clavell, tinta negra o blava, pinya oberta i les llenties. ▪ Un pot de vidre i l'aigua. 	<p>1.-</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Fitxa de classificació, relacionant cada éssers a la capsos corresponent <p>2.-</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Justificació oral. <p>3.-</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Explicació oral dels objectius treballats. ▪ Fer el dibuix de la seqüència del creixement de les llenties. 	<p>La temporalització coincidirà amb el temps de durada del tema a classe.</p>

OBJECTIUS	CONTINGUTS	ACTIVITATS	MATERIAL	AVALUACIÓ	TEMPS
1.- Diferenciar éssers vius i éssers inerts.	1.- Éssers vius: persones, animals i plantes. Éssers inerts: roques, metalls, Aire, aigua...	1.- <ul style="list-style-type: none"> ▪ Observar una làmina (grup classe) ▪ Contestar preguntes de comprensió de la làmina: <ul style="list-style-type: none"> ○ Que vol dir estar viu? ○ Les pedres ho estan? ○ I els gossos i les papallones? ○ Com ho podem saber? ○ Que fan els éssers vius a diferencia del que no ho estan? ▪ Classificar paraules en funció dels criteris dels objectius. ▪ Classificar paraules en funció dels criteris dels continguts. 	1.- <ul style="list-style-type: none"> ▪ Làmina. ▪ Cartrons de paraules plastificades relacionades amb el objectius. ▪ Cartrons de paraules plastificades relacionades amb el continguts. 	1.- <ul style="list-style-type: none"> ▪ Contestar oralment algunes de les preguntes relacionades amb l'observació de la làmina. ▪ Fitxa de classificació relacionats amb els següents continguts: persones, animals, plantes, roques, metalls, aire i aigua. 	La temporalització coincidirà amb el temps de durada del tema a classe.
2.- Conèixer les funcions dels éssers vius.	2.- Funcions característiques dels éssers vius: <ul style="list-style-type: none"> ▪ Néixer ▪ Créixer ▪ Reproduir-se ▪ Morir 	2.- <ul style="list-style-type: none"> ▪ Omplir una graella amb les funcions dels éssers vius. (Fitxa 1). ▪ Reconèixer dades personals relacionades amb les etapes dels 	2.- <ul style="list-style-type: none"> ▪ Seqüències temporals de diferents tipus: persones, animals i plantes. 	2.- <ul style="list-style-type: none"> ▪ Contestar la graella treballada amb anterioritat (sense ajut). 	

<p>3.- Conèixer les funcions de nutrició i reproducció dels éssers vius.</p>	<p>3.-Identificació de les funcions de nutrició i reproducció.</p>	<p>éssers vius. (Fitxa, en cas de no saber-la llegir, li ajudarà un company)</p> <p>3.- Contestar preguntes oralment:</p> <ul style="list-style-type: none"> ○ Quantes vegades menges al dia? ○ Què menges al migdia? ○ Has vist menjar algun animal? I que menjava? ○ Creus que es necessari alimentar-nos? Per què? ○ Què vol dir reproduir-nos? ○ Tots els éssers vius es reprodueixen? ○ Com es reprodueix un gos? 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Fitxes. <p>3.-</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Imatges d'accions. 	<p>3.-</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Identificar quina funció predomina cadascuna de les imatges. 	
--	--	--	---	---	--

AVALUACIÓ INICIAL

Donat que l'alumne/a no domina la llengua escrita, les consignes de les activitats les llegirà un/a company/a o bé el/la mestre/a.

1. Encercla els animals vertebrats.

2. Relaciona els animals segons els diferents tipus d'extremitats:

(dibuixos llibre d'activitats p. 55)

3. Encercla de color:

- vermell: mamífers
- blau: peixos
- groc: ocells
- verd: amfibis
- marró: rèptil

AVALUACIÓ FINAL

Donat que l'alumne/a no domina la llengua escrita, les consignes de les activitats les llegirà un/a company/a o bé el/la mestre/a.

1. Relaciona com es desplaça cadascun d'aquests animals .

CAMINA

REPTA

NEDA

VOLA

2. Relaciona els dibuixos.

(dibuixos via2 p.85)

Dibuixos d'un gat, una granota, un ocell i un peix amb els seus esquelets corresponents.

3. Escolta el que llegiré.

1. Mamífers: - neixen de la mare i mamen
- tenen potes i el cos recobert de pèl

2. Ocells: - neixen d'ous
- tenen ales i el cos recobert de plomes

3. Peixos: - neixen d'ous
- tenen aletes i el cos recobert d'escates.

4. Rèptils: - neixen d'ous
- tenen el cos recobert d'escates i repten.

5. Amfibis: - neixen d'ous
- tenen el cos recobert d'una pell fina.

Ara, encercla de color **vermell** els mamífers, de color **blau** els peixos, de color **groc** els ocells, de color **marró** els rèptils i de color **verd** els amfibis.

ACTIVITATS ADAPTADES

Donat que l'alumne/a no domina la llengua escrita, les consignes de les activitats les llegirà un/a company/a o bé el/la mestre/a.

1. Relaciona cada animal amb el seu esquelet.

(dibuixos llibre d'activitats p. 56)

Dibuixos de tres animals (conill, ànec i peix) i els seus corresponents esquelets.

Ara, encercla, en cada cas, el crani de color vermell, ressegueix la columna de color verd i pinta les extremitats de color blau.

ELS MAMÍFERS

2. Observa, informa't i completa assenyalant amb una creu (X) la resposta correcta:

- **Neixen**
 ..... de la mare   ..... d'ous
- **Els petits mamen:**
 ..... sí   ..... no
- **Les extremitats són:**
 ..... potes   ..... ales
 ..... aletes   .....no en tenen
- **Tenen el cos recobert de:**
 ..... pell i pèl   ..... plomes
 ..... pell fina   .....escates

3. Observa els mamífers següents i classifica'ls (retalla i enganxa).

(dibuixos llibre d'activitats p. 57 (x 2)) Dibuixos de: una guineu, una rata-pinyada, un dofí, una foca, una vaca, un porc, una llebre i una persona.

Segons el que mengen

Carnívors	Omnívors	Herbívors

Segons la manera de desplaçar-se

Caminen	Volen	Neden	Salten

ELS OCELLS

4. Observa, informa't i completa assenyalant amb una creu (X) la resposta correcta:

- **Neixen**
..... de la mare   ..... d'ous
- Els **petits mamen**:
..... sí   ..... no
- Les **extremitats** són:
..... potes   ..... ales
..... aletes   .....no en tenen
- Tenen el **cos recobert** de:
..... pell i pèl   ..... plomes
..... pell fina   .....escates

5. Observa els ocells dels següents dibuixos i classifica'ls segons el que mengen (retalla i enganxa).

(dibuixos llibre d'activitats p. 58)

Dibuixos d'una àguila, una cadenera, un pelicà i un picot.

Segons el que mengen			
Carnívors	Granívors	Insectívors	Pescadors

ELS PEIXOS

6. Observa, informa't i completa assenyalant amb una creu (X) la resposta correcta:

- **Neixen**
..... de la mare   ..... d'ous
- Els **petits mamen:**
..... sí   ..... no
- Les **extremitats són:**
..... potes   ..... ales
..... aletes   .....no en tenen
- Tenen el **cos recobert** de:
..... pell i pèl   ..... plomes
..... pell fina   .....escates

7. Classifica aquests peixos (retalla i enganxa) .

(dibuixos llibre d'activitats p. 59)

Dibuixos: barb, truita, salmó, carpa, bagra, anguila, sardina, peix espasa, tonyina, escórpora, llenguado.

PEIXOS		
D'aigua salada	D'aigua dolça	D'aigua dolça i salada

ELS RÈPTILS I ELS AMFIBIS

8. Observa, informa't i completa assenyalant amb una creu (X) la resposta correcta:

- **Neixen**
..... de la mare   ..... d'ous
- Els **petits mamen:**
..... sí   ..... no
- Les **extremitats** són:
..... potes   ..... ales
..... aletes   .....no en tenen
- Tenen el **cos recobert** de:
..... pell i pèl   ..... plomes
..... pell fina   .....escates

9. Observa, informa't i completa assenyalant amb una creu (X) la resposta correcta:

- **Neixen**
..... de la mare   ..... d'ous
- Els **petits mamen:**
..... sí   ..... no
- Les **extremitats** són:
..... potes   ..... ales
..... aletes   .....no en tenen
- Tenen el **cos recobert** de:
..... pell i pèl   ..... plomes
..... pell fina   .....escates

10. Classifica aquests animals (retalla i enganxa) .

(dibuixos llibre d'activitats p. 60)

Dibuixos: tortuga, sargantana, granota, salamandra i serp.

AMFIBIS	RÉPTILS

PROCEDIMENT

OBSERVACIÓ I DIBUIX DE L'ESQUELET DE LA SARDINA

A. Material necessari:

una sardina sencera (si és cuita és més fàcil de netejar).

unes pinces.

una lupa

- B. Arrenca la carn de la sardina amb les pinces . si no en tens, pots fer servir uns coberts.
L'espina ha de quedar ben neta.

(dibuix llibre d'activitats p. 61)

Imatge on es veu una nena fent una dissecció d'una sardina.

C. Dibuixa l'esquelet de la sardina, en la mateixa posició que la sardina de la fotografia.

Encercla el crani de color vermell, ressegueix la columna de color verd i pinta les extremitats de color blau.

EDUCACIÓ AMBIENTAL

PENSA-HI

- Observa la fotografia i contesta:

Què li passa a aquest pingüí salta-roques si no es pot desfer de la xarxa? I a la foca?

(dibuixos llibre d'activitats p. 63)

Imatges on es veuen una foca i un pingüí enredats en una xarxa.

FES-HO

- Observa les imatges i explica què podries fer per evitar el que si veu:

(dibuixos llibre d'activitats p. 63)

Imatges on es veuen un pack de llaunes de refresc, llaunes buides i aixafades a la sorra de la platja, unes gavines atrapades en un plàstic i un peix amb una llauna a la boca.

ANIMALS EN PERILL D'EXTINCIÓ

Lectura per part d'un/a company/a o del/a mestre/a de la notícia del llibre d'activitats p. 64 **“S’ha actualitzat la llista d’animals en perill d’extinció”**.

- Comentari oral de la notícia amb tota la classe.
- Buscar per parelles a internet alguns dels animals que surten a la notícia.

FITXA 1

1. Completa Si o NO.

	Éssers vius	Éssers inerts
Neixen		
Creixen		
Es reprodueixen		
Moren		

2. Respon a les següents preguntes.

- Quina és la teva data de naixement?
- Durant quants anys et serveix la mateixa roba?
- Et serveix la roba dels teus germans/es grans ?
- I la dels més petits ?
- Quants fills tenen els teus pares ?
- Tens algun avi ?